

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

LXVI. Ecquibus Vouere castitatem fas, nefasue?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

LVTHERO-CALVINISTÆ: Complu-
 1. Cœlibatus repugnat naturæ,
 danti sexuum diuersitatem, & vim generati-
 uam. 2. Mundus periret, si omnes conti-
 nerent. 3. Ex cœlibatu minuitur numerus
 Christianorum. 4. Morbi subinde ori-
 untur; seruandi est autem valetudo. 5. Vis
 generandi est bona; quia erat etiam in natura
 nondum lapsa, estque in animantibus. 6.
 Virtus per se, vt bona, appetitur: Virginitas
 verò non propter se, sed ad expeditius oran-
 dum. &c. Ergo non est virtus. &c.

AVTOR. Hoc verò nugari est in re
 grauissima.

DICO AD I. Hæc ratio fuit Ioui-
 niani, teste Hieronymo lib. 1. Iam est Lu-
 theri & Erasmi. Naturæ dona sunt pro-
 pter bonum speciei, non indiuidui præ-
 cipuè.

AD II. Semper erunt plures imper-
 fecti, quàm perfecti, id est, Continentes.
 Ita Hieronymus. At Augustinus: *Vi-
 nam omnes conseruent, multò citius Dei ci-
 uitas completeretur, & acceleraretur terminus
 seculi.*

AD III. Ambrosius lib. 3 de Virg.
*Qui ergo quasit uxorem, qui non inuene-
 rit? Item ea ratione oportet inducere
 polygamiam.*

AD IV. Morbi ex Incontinentia &
 crapula nascuntur; non ex Continentia.
 Dein; hæc dignitate compensat vitæ bre-
 uitatem, superat longauitatem.

AD V. Inclinatio naturalis in ab-
 solutè necessariâ rem, est comedere, &c.
 In conditionatè necessariâ ob circum-
 stantias, est Nubere. Conditionata ne-
 cessitas erat in natura integra, estque in
 lapsa: absoluta in animantibus. Nam
 hæc ad conseruandam speciem: illa ad
 seruius, citius replendum cœlum, saluâ
 temperantiâ.

AD VI. Virginitas, vt est perfecta re-
 frænatio concupiscentiæ, mediumque
 ad maius bonum patriæ prioris, sic est
 virtus. Cætera, quæ ex Conciliis, & S.
 Patribus adducunt, vide apud *Bell. lib. 2.*
 633 34.

QVÆSTIO LXVI.

*Ecquibus Vouere Castitatem fas,
 nefasue?*

LVTHERVS *libro de Voto monasticis.* Viris nō
 ante annum 70. aut 80. Sic & Augustana Confes-
 sio artic. 27.

CALVINVS *Instit. l. 4. c. 15. §. 19* Olim
 vouere nefas ante 60. annum fœminis. Sic
 & Martyr.

SVADET. I. Quia, 1. Tim. 5. *Adole-
 scentiores viduas deuota, seu, reuice.* 2. Ibid.
Volo iuniores nubere.

AVTOR. I. Fidelibus, in vsu libe-
 ri arbitrii constitutis, vouere castitatem
 licet. I. Sic Scriptura & exempla, in
Antichristo part. 2. q. 27. 2. Sic Patres
 S. Athanasius *lib. de human. Verbi,* dicit,
 Pueros Virginitatem profiteri doctos à
 Christo esse. Basiliius *in quæst. fusè disput.*
quæst. 15. Pueros ad monasterium reci-
 piendos; at non ad professionem, nisi v-
 lum habentes liberi arbitrii. Ambrosius
 lib. 3. de Virg. *Non atas reuicitur; sed ani-
 mus examinatur.*

II. **A**D Publicam tamen profes-
 sionem recipiendus nemo ante atatis an-
 num XVI. *Trid. Sess. 25. c. 15.*

DICO AD I. *Reiice,* scilicet à nu-
 mero præbendariarum, quæ alere se ne-
 queant sexagenariæ; non autem à voto
 Continentiæ.

AD II. Id est Consilium; vt hoc: *Vo-
 lo omnes esse sicut me ipsum.*

Ef 3 II. Lv.

II. LUTHERANI, vt MAGDEBURGENSES *Cent. 4. c. 10. Cent. 6. c. 6. Martyr. l. 2. de colib.* Nefas liberis, quantævis ætatis, uolere castitatem, inireue Religionem, parentibus inuitis.

SVADET istis. 1. Quia quartū Decalogi obligat in omni ætate. 2. Quia vxor absq; consensu viri, aut Domini, seruus nequit ingredi Religionem: Ergo nec filius sine parentum consensu.

AVTOR. Si parentes sine filiorum auxilio queant viuere; & attigerit pubertatis annum filius 14. filia 12. tunc licet vel inuitis parentibus inire Religionem.

1. Sic Scriptura, in *Antichristo part. 2. g. 27.* 2. Sic Canones, & Patres; *Bull. l. 2. c. 36.* Ratio Amb. l. de Virg. *Cui licet maritum eligere; Cur non licet Deum præferre?* Chrysostomus homil. 84. in Ioan. *Cum spiritualia impediunt parentes, nec agnoscendi quidem sunt.*

DICO AD I. Ad hoc Eph. 6. *Obedite parentibus, additur, in Domino, id est, nõ in iis, quæ impediunt pietatem.*

AD II. Rectè, quia, I. Cor. 7. *Vir non habet corporis sui potestatem, sed vxor; & contrà.*

III. LUTHERANI: vt Petrus Martyr in I. Cor. 7. *Nolite fraudare inuicem, nisi forid ex consensu, ad tempus. Ego uouere continentiam non licet, minus perpetuam. Quia 2. Math. 19. Quod Deus coniunxit, homo non separet.*

AVTOR. At licet ex consensu mutuo. 1. Quia si *ad tempus*, vt vacetis orationi, licet; & *reuertimini in idipsum*, hoc dicit secundum indulgentiam: ergo secundū perfectionem licet in perpetuū. Sic Hieronymus, Ambrosius, Theodoretus. 2. Exempla suppetunt complura: *Math. 1. Maria & Iosephi.* Heluidi enim hæresis fuit. B. Mariam non seruasse Virginitatē. *Magdeb. Bucerm, Martyr, Calu.* dicunt eo

contraxisse animo, vt per copulam prolificaret.

IV LUTHERANI, vt Kemnitius ad S. J. 24. *Gen. 6. Trid. Magdeburgenses Cent. 1. lib. 2. cap. 13. Enimur in I. Cor. 7. Per monasticam professionem solui nequit matrimonium seu ratum & consummatum, seu ratum tantum.*

SVADENT istis. 1. *Math. 19. & I. Cor. 7.* insolubile pronunciat, etiam Consummatum; nam actus coniugationis est eius essentia; ideo trunquediffert accid. nec. 2. Ratum, est verum Matrimonium cum significet verè Christi & Ecclesie vñionem. 3. Ratum dat alter potestatem corporis. Ego inuicem altero altere uouere nequit Continentiam,

AVTOR. Soluitur per Professionem matrimonium duntaxat Ratum: non soluitur Consummatum. 1. Ratum, quia licet ex cõsentu mutuo uouere perpetuam continentiam. Liqueat supra. Et Sanctorum exempla Deus approbauit, & Ecclesia. 2. Consummatum verò non soluitur; 1. Quia minimum de consummato debent intelligi ista; *Math. 19. Quos Deus coniunxit. & I. Cor. 7. Præcepto non ego, sed Dominus, maluerunt viro non discedere.* Ita Patres.

DICO AD I. II. Ea rectè probant Ratum non esse solubile ab humana autoritate: at non probant non dari à Deo posse: qui tunc dirimit, cum ad perfectiora vocat. *Ratum igitur & Consummatum* nec essentialiter differunt, nec accidentaliter; quia vtunque est verum Matrimonium: Sed vt perfectum & imperfectum differunt. Hoc enim est in actu signato, illud in exercito.

AD III. In dando potestatem semper sabintelligitur tacite; Nisi vota altiora uocent ad ipsas tales nuptias cum bono tuo; sine damno comparis.